

Faktor Penguasaan Pembelajaran Al-Quran Orang Kelainan Upaya Masalah Penglihatan: Kajian di Sekolah Kebangsaan Pendidikan Khas (SKPK) Alma, Pulau Pinang

*Noornajihan Jaafar * & Nur Atiqah Abdul Aziz*

*Fakulti Pengajian Quran dan Sunnah, Universiti Sains Islam Malaysia
noornajihan@usim.edu.my**

ABSTRACT

Quranic education should be offered to all types of community including people with visually imparment. However, specific needs and specific methods need to be addressed so that the Quranic education can be delivered well. Obviously, the objective of this paper is to discuss the factors of mastery in leraning al-Quran for people with visually imparment. The study applied qualitative approach using semi-structured interviews to identify the factors of mastery in learning al-Quran among people with visually imparment at SKPK Alma. This study involved two teachers who taught the Quranic education and five people with visually imparment. The findings show that among the factors are the reading frequency of the al-Quran, teaching and learning aids, the facilities and learning environment and the commitment of the school. The results of this study contribute to the formation of the teaching and learning model of the al-Quran for people with visually imparment. At the same time, this Quranic education can be offered as much as possible for the group, taking into account the necessities and methods of teaching and learning.

Keywords: factors, Quranic education, people with visually imparment.

ABSTRAK

Pendidikan al-Quran sewajarnya ditawarkan kepada setiap lapisan masyarakat tidak terkecuali kepada golongan orang kelainan upaya masalah penglihatan (OKUMP). Namun demikian, keperluan khusus serta kaedah tertentu perlu diberi perhatian agar pendidikan al-Quran dapat disampaikan dengan baik. Tuntasnya, objektif penulisan ini adalah untuk membincangkan faktor penguasaan dalam pembelajaran al-Quran bagi OKUMP. Kajian ini berbentuk kualitatif dengan menggunakan temubual separa berstruktur bagi mengenalpasti faktor penguasaan pembelajaran al-Quran dalam kalangan OKUMP di SKPK Alma. Kajian ini melibatkan dua orang guru yang mengajar mata pelajaran al-Quran dan lima OKUMP. Dapatan kajian mendapati bahawa antara faktornya ialah kekerapan membaca al-Quran, pengajaran dan pembelajaran berbantuan bahan bantu mengajar (BBM), fasaliti dan suasana pembelajaran serta komitmen dari pihak sekolah. Hasil daripada kajian ini menyumbang kepada pembentukan model pengajaran dan pembelajaran al-Quran bagi OKUMP. Sekaligus, pendidikan al-Quran ini dapat ditawarkan dengan sebaik mungkin bagi golongan tersebut dengan mengambil kira kelainan keperluan dan kaedah pengajaran dan pembelajaran.

Kata kunci: faktor, pembelajaran al-Quran, orang kelainan upaya masalah penglihatan.

PENGENALAN

Al-Quran yang diutuskan kepada nabi Muhammad s.a.w. adalah kitab terakhir yang diturunkan oleh Allah s.w.t. al-Quran diturunkan sebagai panduan dan rujukan untuk umat Islam sejagat. Meskipun umat Islam terdiri daripada pelbagai bangsa dan latar belakang, namun mereka mampu membaca dan memahami al-Quran yang ditulis dalam bahasa arab. Sebagai manusia yang sempurna kita seharusnya cakna dan membantu golongan kurang berupaya khususnya kecacatan penglihatan untuk mempelajari al-Quran. Dengan bantuan teknologi terkini seperti

Braille, cd-ROM, software yang berkaitan dengan pembacaan al-Quran, supaya mereka yang cacat penglihatan juga dapat membaca dan memahami al-Quran dengan baik. Kepentingan bagi golongan cacat penglihatan dalam menguasai ilmu agama tidak boleh diketepikan dan diabaikan. Ini kerana ia amat penting untuk membentuk keperibadian mereka dalam menjalani kehidupan beragama dan beribadah sebagaimana muslim yang lain. Namun, sehingga kini kemampuan dan keupayaan golongan OKUMP dalam membaca al-Qur'an terus menjadi persoalan.

PERMASALAHAN KAJIAN

Isu-isu yang wujud dalam pengajaran Pendidikan Islam komponen Tilawah al-Quran di sekolah-sekolah di Malaysia adalah kelemahan pelajar dalam aspek penguasaan bacaan (Syed Ahmad, Khairul Anuar & Mohd Zohdi, 2003; Misnan (2008); Aderi (2008); Mohd Abbas & Farihatun 2010; Azarudin et.al 2011). Kajian Fairuz (2011) juga mendapati matlamat Program Model Khatam al-Quran j-Qaf masih tidak dapat dicapai kerana masih terdapat murid yang gagal menghabiskan sukatan khatam al-Quran.

Banyak kajian-kajian menyatakan tentang masalah tersebut. Walau bagaimanapun, kebanyakan kajian hanya memfokuskan kepada pelajar-pelajar tipikal dan masih kurang kajian secara empirikal yang mengkaji tentang penguasaan pelajar-pelajar khas OKUMP dalam perkara ini.

Merujuk kepada kajian yang dijalankan terhadap OKUMP ini banyak berkaitan isu penguasaan al-Quran dan kebanyakan daripada kajian tersebut mendapati bahawa penguasaan mereka berada di tahap yang lemah. Merujuk kepada kajian yang dijalankan kelemahan yang dikenal pasti adalah merangkumi aspek penguasaan huruf hijaiyyah (Norsyidah, 2004), penguasaan al-Quran Braille (Roshaida Yaacob, 2004) dan kelancaran dalam membaca al-Quran (Khadijah Abdul Razak, 2008) dan pengetahuan tajwid (Roshaida 2004 ; Hajarul et.al, 2012).

Kelancaran dalam membaca al –Quran telah dikenal pasti melalui kajian yang dijalankan oleh Khadijah Abdul Razak (2008) dan mendapati bahawa hanya 42% sahaja murid yang mencapai tahap sederhana fasih dalam membaca al-Quran. Maka tidak menghairankan sekiranya penguasaan tajwid dalam bacaan al Quran OKUMP juga lemah. Hal tersebut telah dibuktikan dengan kajian yang dijalankan dan mendapati bahawa keseluruhan pelajar tidak mencapai tahap penguasaan yang memuaskan dalam bacaan al-Quran dari aspek pengetahuan tajwid dan pencapaian tilawah al-Quran. Bilangan murid yang berada pada tahap sangat lemah dengan skor penguasaan di antara 0-39 adalah paling ramai dengan mewakili 83.5% (Hajarul et al, 2012).

Menurut Roshaida Yaacob (2004), pelajar bermasalah penglihatan kurang arif dalam bidang berkaitan dengan hukum tajwid kerana mungkin terkeliru dengan sesetengah huruf yang hampir sama dari segi susunan titik-titiknya. Dengan sebab itu, maka penguasaan bacaan al-Quran mereka juga menjadi berkurangan. Namun terdapat golongan yang agak mahir dengan al-Quran Braille, tidak menjadi masalah yang besar kepada mereka untuk membaca al-Quran, tetapi mereka perlu berhati-hati ketika membacanya untuk memastikan ketepatan sebutan dan makhraj huruf.

Kajian juga mendapati antara masalah yang dihadapi sewaktu mempelajari al-Quran adalah tidak menguasai Jawi dan huruf-huruf Hijai'yyah Norsyidah (2004). Masalah tersebut berlaku rentetan daripada pelajar yang tidak mahir kod Braille al-Quran dalam pembelajaran al- Quran. Hal tersebut juga berlaku terhadap murid yang lemah pencapaian akademik dan sukar menguasai pelajaran apatah lagi untuk menghafal kod-kod Braille al-Quran. Manakala bagi murid yang pencapaian akademiknya baik, mereka tidak mempunyai masalah untuk menguasai kod-kod Braille al-Quran.

Begitu juga dengan kajian yang dijalankan oleh Alimah (2006), Nafisah (2007), Mustaffa (2010), Rumiza (2010) mendapati pada peringkat awal, golongan OKUMP mengalami kesukaran untuk membaca al-Quran kerana belum mahir sepenuhnya kod huruf al Quran tulisan Braille.

Bertepatan dengan kajian yang dijalankan oleh Mustaffa Abdullah (2010) berkaitan pengajian al-Quran dalam kalangan oku penglihatan di beberapa lokasi di seluruh Malaysia yang dilaksanakan oleh sebuah badan NGO iaitu Persatuan Orang Cacat Penglihatan Malaysia (PERTIS) mendapati mereka hanya menggunakan kaedah talaqqi dan musyafahah di samping segelintir sahaja yang mempunyai pengetahuan dalam menggunakan al-Quran Braille. Hal ini membataskan mereka dengan hanya menghafaz surah-surah pendek sahaja. Ini jelas menunjukkan bahawa pendekatan dalam mempelajari al-Quran menerusi gabungan alat bantuan mengajar al-Quran Braille masih lagi tidak mampu mencapai tahap yang membolehkan semua golongan minoriti ini membaca al-Quran dengan mudah dan berkesan.

Berdasarkan kepada penelitian yang dilakukan, pengkaji mendapati kurangnya kajian berkaitan faktor penguasaan pembelajaran al-Quran dalam kalangan OKUMP. Justeru, adalah penting untuk hasil kajian ini diketengahkan bagi mendapatkan maklumat berkaitan faktor penguasaan pembelajaran agar ia berupaya dijadikan sandaran dalam pembinaan model pengajaran dan pembelajaran al-Quran OKUMP.

KAJIAN LITERATUR

Jika dilihat kepada sejarah permulaan pengajian al-Quran dalam kalangan OKUMP ia adalah daripada hasil usaha golongan para mubaligh sehingga membawa kepada penubuhan sekolah-sekolah cacat penglihatan. Sebelum itu, pengajian al-Quran secara tidak formal berlangsung di institusi- institusi pengajian ilmu agama seperti masjid, surau, madrasah dan pondok yang mana ianya merupakan tempat berkembangnya ilmu agama khususnya pengajian al-Quran sebagai asas permulaan secara formal di institusi- institusi pendidikan. Senario tersebut seiring dengan perkembangan pengajian al-Quran dalam kalangan masyarakat normal.

Awal perkembangan pengajian al-Quran dalam kalangan OKUMP secara umumnya adalah dilaksanakan di Sekolah Princess Elizabeth, Johor Bharu pada penubuhannya awal Oktober 1948. Namun pendekatan pengajian al-Quran adalah secara yang tidak formal. Setelah itu, tertubuhnya Sekolah Agama Puteri Elizabeth dengan kerjasama pentadbiran Jabatan Agama Johor dan sehingga kini ia adalah satu-satunya institusi pendidikan agama bagi pelajar OKUMP di negara ini.

Al-Quran Braille merupakan salah satu alternatif bagi golongan OKUMP untuk membaca, memahami dan menghafaz al-Qur'an. Menurut kajian Ahmad Kamel et al. (2009), didapati kod Braille Bahasa Arab sudah pun diaplikasi menjelang tahun 1960-an. Hal tersebut dapat diandaikan bahawa aplikasi al-Quran Braille yang bersandarkan kod Braille bahasa Arab telah bermula seawal tahun 1950-an dari beberapa buah negara Islam di Timur Tengah. Ia juga disokong dengan penemuan pertama naskhah al-Quran Braille di Malaysia dari Jordan. Ianya dihantar oleh pihak yang tidak dikenali sehingga sampai ke tangan ustaz Sulaiman, salah seorang tenaga pengajar normal di SKPK Princess Elizabeth. Naskhah tersebut mengandungi 30 juzuk yang dipecahkan kepada enam jilid. Atas rasa tanggungjawab untuk mendidik pelajar OKUMP untuk membaca al-Quran, beliau berusaha untuk memahami kod al-Quran Braille walaupun beliau bukanlah dari golongan yang cacat penglihatan sehingga beliau menguasainya dan mengajarnya kepada pelajar-pelajar.

Menurut Norakyairee et. al (2013), perkembangan al-Quran Braille di Malaysia mengikut tarikh penting dan catatan kronologi ini bolehlah dibahagi kepada 4 fasa iaitu:

1. Fasa Penyalin al-Quran Braille;
2. Fasa Pencetakan al-Quran Braille;
3. Fasa Penerbitan al-Quran Braille; dan
4. Fasa Inovasi al-Quran Braille.

Jadual 1.1: Kronologi Perkembangan al-Quran Braille di Malaysia

TAHUN	CATATAN
1980	Permulaan fasa proses penyalinan al-Quran Braille telah bermula
1983	Penubuhan Jawatankuasa Kod Braille al-Quran al-Karim pada 9 September 1983 oleh KPM bertujuan menghasilkan Kod Braille al-Quran grade 2
1985	al-Quran Braille pertama yang lengkap berjaya disalin oleh Zahari Ghani dengan mengambil masa hampir tiga tahun berpandukan al-Quran Braille dari Indonesia. Kemudian dicetak menggunakan teknologi <i>Termoform</i> pada kertas <i>Brailion</i> . Satu salinan mengambil masa selama seminggu untuk disiapkan. Namun terdapat beberapa jilid telah hilang dalam simpanan setelah beliau kembali kerahmatullah
1990-an	Usaha menyalin al-Quran Braille berkompuser oleh Muhammad Lee Abdullah dan Zakaria Yahya, masing-masing mengalami masalah penglihatan
1994	Fasa proses pencetakan al-Quran Braille telah bermula oleh PERTIS sebelum proses semakan dijalankan
1996	Kerjasama PERTIS dan JAKIM dalam menyemak al-Quran Braille
1997	Proses semakan selesai dan didokumenkan dalam satu Laporan Jawatankuasa Kerja Penyemakan al-Quran Braille, Darul Quran JAKIM bertarikh 15 Oktober 1997
1998	Fasa proses penerbitan bermula dengan pengiktirafan al-Quran Braille cetakan PERTIS oleh JAKIM dan Kementerian Dalam Negeri (KDN)
1998	Penerbitan al-Quran Braille (grade 1) oleh PERTIS
1998	Penerbitan buku Kod Wasilah Kod Braille al-Quran (grade 2) oleh KPM
1999	Pada 7 Disember 1999, penerbitan al-Quran Braille (6 jilid) cetakan PERTIS dengan kerjasama Yayasan Pembangunan Ekonomi Islam Malaysia (YPEIM) telah dilancarkan. Projek penerbitan ini yang bernilai RM50,000 telah dilancarkan oleh Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Datin Paduka Zaleha Ismail
2006	Pengedaran al-Quran Braille cetakan PERTIS ke seluruh sekolah di Malaysia
2009	Fasa inovasi al-Quran Braille bermula dengan termeterinya MoU antara PERTIS dan kumpulan penyelidik dari Fakulti Kejuruteraan Mekanikal (FKM), Universiti Teknologi Malaysia (UTM) dalam membangunkan Panel al-Quran Braille Elektronik (eBraille al-Quran)
2009	Pembangunan <i>software</i> 'Smart Hafaz' untuk 10 juzuk pertama al-Quran oleh Sekolah Kebangsaan Pendidikan Khas (SKPK) Alma, Pulau Pinang. <i>Software</i> ini membantu Murid Berkeperluan Khas (MBK) masalah penglihatan di sekolah tersebut dalam menghafaz al-Quran menggunakan teknik audio (dengar dan ulang)
2011	Panel al-Quran Braille Elektronik (eBraille al-Quran) yang mendapat dana daripada Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi (MOSTI) selesai dibangunkan dan panel tersebut diberi kepada PERTIS untuk kegunaan persatuan
2012	Penubuhan Institut Quran Braille (IQBraille) sebagai salah satu Pusat Kecemerlangan (CoE) oleh USIM. Langkah pertamanya adalah menjalinkan hubungan kerjasama (MoU) dengan PERTIS dan Fakulti Kejuruteraan Mekanikal UTM yang dimeterai pada 2 Mac 2012
2012	Penerbitan buku Iqra (1-6) versi Braille oleh kumpulan penyelidik USIM dengan kerjasama PERTIS dan Bahagian Buku Teks, KPM. Naskhah ini telah diedarkan ke sekolah berkaitan di Malaysia

Melihat kepada perkembangan penggunaan al-Quran Braille dalam kalangan OKUMP, jelas menunjukkan bahawa terdapat perhatian daripada pihak tertentu dalam melihat golongan minoriti ini dapat mempelajari dan menguasai al-Quran. Ini selari dengan usaha dan hasrat kerajaan bagi merealisasikan satu OKUMP, satu al-Quran Braille' yang dilancarkan oleh Datin Paduka Seri Rosmah Mansor sempena Majlis Kasih Sejuta Harapan al-Quran Braille bertemakan 'Menjana Transformasi Ummah Berwawasan melalui al-Quran anjuran Jabatan Perdana Menteri dan Sekretariat Belia 1 Malaysia. Al-Quran Braille merupakan salah satu alternatif bagi golongan OKUMP untuk membaca, memahami dan menghafaz al-Quran.

Perkembangan al-Quran Braille di Malaysia dilihat sebagai proses perkembangan yang positif terhadap pembelajaran al-Quran bagi golongan OKUMP. Namun begitu, penekanan yang lebih harus diberikan dari aspek kaedah dan pendekatan pengajaran OKUMP agar pendekatan tersebut tidak membosankan, membingungkan dan memberatkan (Mohd Mokhtar & Aliza, 2004).

Justeru itu, bagi memenuhi keperluan ini, guru perlu kreatif dan inovatif dalam memilih strategi, pendekatan, kaedah dan teknik pengajaran. Menurut Manan Razali (2013), teknologi multimedia memainkan dua peranan utama terhadap al-Quran iaitu:

- i. Memudahkan teknik untuk belajar membacanya dari peringkat awal pengenalan huruf, kepada pembacaan yang lancar dan tartil, seterusnya kepada pemahaman asas isi kandungannya, dan selanjutnya kepada usaha penghafalannya.
- ii. Membuktikan keajaiban mukjizat saintifik (scientific miracles) al-Quran. Teknologi multimedia juga memainkan peranan yang penting bagi tujuan memudahkan teknik belajar membaca dan mempelajari kandungan al-Quran dengan berkesan. Namun demikian aplikasi teknologi tersebut mestilah menjurus kepada suatu kaedah dan hasil yang dapat merangsang dan mengekalkan minat dan ketekunan usaha pembelajarannya dan mengelakkan daripada bosan.

Dalam dunia pendidikan khas, paradigma dan inovasi terhadap pembelajaran dilaksanakan demi menghasilkan pembaharuan di dalam proses pembelajaran agar ianya lebih menarik dan membantu memberi kefahaman kepada murid. Di samping itu, semangat dalam merubah corak pengajian murid kurang upaya ini mendorong guru-guru untuk menjadi lebih kreatif serta inovatif dalam menyediakan teknik penyampaian yang lebih berkesan dengan harapan golongan minoriti ini mampu untuk bersaing dengan arus semasa. Bertitik tolak dari perkembangan tersebut, pengajaran berbantuan komputer menjadi pilihan sebagai salah satu bahan bantuan mengajar. Maka dalam usaha memperbaiki dan mempertingkatkan mutu pembacaan dan penghayatan al-Quran khususnya dalam kalangan murid-murid OKUMP pembelajaran pengajian al-Quran kini diaplikasi menggunakan Teknologi Multimedia.

OBJEKTIF KAJIAN

Kajian ini bertujuan untuk menganalisis faktor penguasaan pembelajaran al-Quran dalam kalangan OKUMP di SKPK Alma, Pulau Pinang.

METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini menggunakan pendekatan kualitatif dengan mengaplikasikan kaedah temu bual yang melibatkan beberapa orang peserta kajian dalam kalangan guru dan murid di Sekolah Kebangsaan Pendidikan Khas (Penglihatan). Dalam kajian ini, pengkaji menggunakan teknik temu bual separa berstruktur kerana ia bersifat fleksibel, bahasa dalam soalan temu bual boleh diselaraskan dengan keupayaan bahasa responden dan keadaan ini membolehkan responden menghuraikan

maklumat mengenai sebab kepada minat yang difikirkan dan dirasakan kepada pengkaji (Chua Yan Piau, 2011 ; Merriem, 1998). Dalam kajian ini, pengkaji menggunakan persampelan bukan kebarangkalian melalui teknik persampelan bertujuan (purposive sampling). Oleh itu, pemilihan sampel kajian terdiri daripada 2 orang guru yang mengajar mata pelajaran Pendidikan Islam. Bagi murid-murid pula seramai 5 orang iaitu 3 orang murid lelaki dan 2 orang murid perempuan daripada kalangan tahun 4 dan 5.

DAPATAN KAJIAN

Demografi Subjek Kajian

Seramai 7 orang subjek kajian telah menjawab temu bual ini iaitu 2 orang dari kalangan 2 orang guru dan 5 orang murid. Berikut merupakan rumusan subjek kajian secara keseluruhan fasa satu ini.

Jadual 1: *Demografi subjek kajian (Guru)*

Aspek	Bilangan	Peratus
Jantina	Lelaki 2	Lelaki 2(100%)
	Perempuan 0	Perempuan 0(0%)
Status	Bujang 0	Bujang 0(0%)
	Berkahwin 2	Berkahwin 2(100%)
Pendidikan Tertinggi	Diploma 1	Diploma 1(50%)
	Ijazah 1	Ijazah 1(50%)
Pengalaman Mengajar	< 5 1	< 5 1(50%)
	>11 1	>11 1(50%)
Pengalaman Mengajar di SKPK Alma	< 5 1	< 5 1(50%)
	>11 1	>11 1(50%)

Berdasarkan Jadual 1, kesemua subjek kajian adalah lelaki. Guru-guru tersebut terlibat secara langsung dalam pengajaran al-Quran di SKPK Alma, Pulau Pinang. Seorang daripada mereka mempunyai Diploma dalam pengajian Islam, manakala 50% berikutnya memiliki Ijazah Sarjana Muda dari Universiti al-Azhar, Mesir. Salah seorang guru yang ditemu bual mempunyai pengalaman mengajar di situ selama sembilan tahun iaitu mulai pada tahun 2006. Namun sebelum itu beliau pernah mengajar di sekolah murid-murid normal aliran perdana selama enam tahun. Seorang lagi guru yang ditemu bual merupakan guru di bawah program J-Qaf dan mula bertugas pada tahun 2011 dan mempunyai pengalaman selama empat tahun. Guru yang terlibat dalam mengajar murid OKUMP bukanlah berasal dari latar belakang pendidikan khas. Hasil temubual kedua-dua orang guru mendapati bahawa mereka tidak mempunyai asas langsung dalam membaca al-Quran menggunakan al-Quran Braille pada peringkat awal menjadi guru kerana tidak pernah mendapat

pendedahan semasa mengikuti latihan perguruan. Kedua dua guru tersebut merupakan guru pengkhususan dalam bidang Pendidikan Islam. Salah seorang daripada mereka berdua pernah mengikuti latihan perguruan pengkhususan dalam bidang Pendidikan Khas. Namun, pengkhususan pendidikan khas tersebut adalah berbentuk umum, dan ianya tidak fokus kepada masalah penglihatan sahaja. Mereka kemudiannya mempelajari Braille Hijaiyyah secara sendiri.

Jadual 2: *Demografi subjek kajian (Pelajar)*

Aspek	Bilangan	Peratus
Jantina	Lelaki 3 Perempuan 2	Lelaki 3(60%) Perempuan 2(40%)
Tahun	Tahun 4 2 Tahun 5 3	Tahun 4 2(40%) Tahun 5 3(60%)
Kategori Cacat penglihatan	Buta (B1) 2 Rabun (B2) 3	Buta (B1) 2(40%) Rabun (B2) 3(60%)
Sebab Kehilangan Penglihatan	Sejak lahir 3 Beransur-ansur 2	Sejak lahir 3(60%) Beransur-ansur 2(40%)
Latar Belakang Iubapa	Iubapa Normal 5 Iubapa OKUMP 0	Iubapa Normal 5(100%) Iubapa OKUMP 0(0%)
Guru Pertama Mengajar al-Quran	Iubapa 3 Guru Sekolah 2	Iubapa 3(60%) Guru Sekolah 2(40%)
Bil. Iqra' yang sedang dibaca	Al-Quran 4 Iqra'(6) 1	Al-Quran 4(80%) Iqra'(6) 1(20%)

Berdasarkan Jadual 2, sebanyak 60% daripada jumlah subjek kajian adalah perempuan dan 40% adalah lelaki telah terlibat dalam tinjauan ini. 40% daripada mereka berada di tahun 4 dan 60% dari tahun 5. Pemilihan dibuat berdasarkan maklum balas di atas pemilihan guru itu sendiri. Ianya juga berdasarkan pengetahuan dan kemampuan murid-murid tersebut dalam mengendalikan penggunaan Smart Iqra'. Kelima-lima murid tersebut dikelaskan dalam kategori buta iaitu sebanyak 40% manakala 60% dari kalangan rabun. Sebahagian daripada mereka cacat penglihatan bermula dari sejak lahir dan sebahagian beransur-ansur buta sejak kecil. Hasil kajian yang dijalankan, didapati juga bahawa ibu bapa peserta kajian adalah daripada kalangan yang normal dan tiada masalah penglihatan. Dua orang murid iaitu sebanyak 40% mendapat pengajian asas bacaan al Quran daripada guru sekolah setelah memasuki sekolah tersebut manakala tiga orang lagi iaitu sebanyak 60% mendapat pengajian asas bacaan al-Quran daripada ibu bapa mereka sendiri. Daripada kelima-lima peserta,

empat orang daripada mereka telah membaca al-Quran manakala seorang lagi masih berada di Iqra' 6 kerana beliau baru tahun pertama memasuki SKPK Alma.

Faktor-faktor Yang Mempengaruhi Penguasaan Pembelajaran Al-Quran

Terdapat empat (4) tema yang diperolehi menerusi temu bual yang dijalankan.

Kekerapan Membaca Al-Quran

Sebahagian daripada peserta kajian menyatakan kekerapan membaca al-Quran adalah antara faktor yang mempengaruhi penguasaan pembelajaran al-Quran murid-murid SKPK Alma. Perkongsian mereka mengenai isu ini dinyatakan oleh subjek kajian 1, 2, 4, & 7 seperti berikut:

"...Setiap hari membaca al-Quran hampir 4 jam .." (PK1)

"...Membaca al-Quran setiap hari di sekolah pada sesi pagi dan sesi petang (KAFA) ..." (PK2)

"...Kelas tambahan khusus dalam mempelajari al Quran setiap 3 kali seminggu pada waktu malam ..." (PK4)

"...Halaqah bacaan Kahfi pada setiap hari Jumaat ..(PK7)

Murid-murid dan guru bersetuju bahawa kekerapan mereka membaca Iqra' dan al-Quran banyak membantu penguasaan bacaan mereka kerana murid-murid mengambil masa hampir empat jam iaitu ketika sesi kelas pagi persekolahan, kelas petang (KAFA) dan kelas tambahan al-Quran pada waktu malam. Ini bersesuaian dengan Saidi (2008) yang mendapati bahawa, murid berkeperluan khas yang mendapat pengajaran tambahan selain di sekolah, didapati dapat membantu mereka lebih menguasai sesuatu bidang mata pelajaran. Dapatan kajian ini diringkaskan dalam jadual di bawah.

Jadual 3: *Faktor Kekerapan Membaca Al-Quran*

Bil	Peserta kajian	Kekerapan Membaca Al-Quran
1	PK 1	/
2	PK 2	/
3	PK 3	
4	PK 4	/
5	PK 5	
6	PK 6	
7	PK 7	/

Pengajaran dan Pembelajaran Berbantuan Bahan Bantuan Mengajar

Hampir keseluruhan peserta kajian menyatakan penggunaan Bahan Bantu Mengajar (BBM) dalam pengajaran dan pembelajaran al-Quran, banyak membantu murid-murid SKPK Alma menguasai bacaan al-Quran sehingga berada pada tahap yang memberangsangkan. Ini telah dinyatakan oleh subjek kajian 2, 3, 4, 5, 6 dan 7 seperti berikut:

"...Guru menggunakan teknik dan pendekatan yang menarik..." (PK 2)

"...Setiap pelajar diperuntukan satu komputer..." (PK 3)

"...Perisian Smart Iqra banyak membantu mempelajari al-Quran (PK 4)

"...Menulis setiap isi kandungan pembelajaran dengan menggunakan Perkin Brailleur..." (PK 5)

"...Menggunakan CCTV atau kanta dalam membantu pelajar yang rabun membaca al-Quran (PK 6)

"...Menggunakan swing cell iaitu alat untuk membantu pelajar mengingat huruf-huruf al-Quran Braille..." (PK 7)

Guru-guru menggunakan kaedah dan pendekatan yang sesuai serta teknik yang betul, ditambah pula dengan BBM yang akhirnya dapat menarik minat dan perhatian murid-murid. Menurut murid-murid, kata-kata semangat dan galakan yang sentiasa diberikan oleh guru memberi dorongan untuk terus mereka mempelajari bacaan al-Quran walaupun dalam ketidak sempurnaan. Dapatan kajian ini diringkaskan dalam jadual di bawah:

Jadual 4: *Faktor Pengajaran dan Pembelajaran Menggunakan (BBM)*

Bil	Peserta kajian	Pengajaran dan pembelajaran menggunakan (BBM)
1	PK 1	
2	PK 2	/
3	PK 3	/
4	PK 4	/
5	PK 5	/
6	PK 6	/
7	PK 7	/

Kemudahan dan Suasana Pembelajaran

Selain daripada itu, peserta kajian 3 dan 7 turut menyatakan antara faktor yang membantu menjayakan proses pembelajaran al-Quran adalah dengan kemudahan fasiliti dan suasana pembelajaran yang wujud di sekolah SKPK Alma. Hal ini dinyatakan seperti berikut:

“...Bilik pembelajaran al-Quran yang kondusif dan berhawa dingin...” (PK 3)

“...Bilangan murid yang bersesuaian semasa proses pembelajaran al-Quran di dalam kelas ...” (PK 7)

Penyediaan fasiliti yang mencukupi memberikan suasana yang kondusif dan keselesaan untuk belajar. Kemudahan alat pengajaran dan pembelajaran yang disediakan juga membantu penguasaan Iqra' dan al-Quran murid-murid. Ringkasan tema faktor yang mempengaruhi penguasaan al-Quran dinyatakan oleh PK 3 dan PK 7 adalah seperti berikut:

Jadual 5: *Faktor Fasiliti & Suasana Pembelajaran*

Bil	Peserta kajian	Fasiliti & Suasana Pembelajaran
1	PK 1	
2	PK 2	
3	PK 3	/
4	PK 4	
5	PK 5	
6	PK 6	
7	PK 7	/

Komitmen Sekolah

Selain itu, komitmen yang telah diberikan oleh pihak sekolah juga merupakan faktor yang mempengaruhi penguasaan al-Quran murid-murid di SKPK Alma. Subjek kajian yang menyentuh mengenai faktor ini adalah seperti berikut:

“...guru sentiasa memberi dorongan dan galakan...” (PK1)

“...guru memantau setiap proses pembelajaran...” (PK4)

“...sekolah akan memastikan pembelajaran pelajar mengikut perancangan yang telah ditetapkan (PK6)

“...Sekolah menyediakan peruntukan kewangan bagi membangunkan perisian Smart Iqra’..” (PK7)

Sokongan pihak pentadbiran sekolah dan rakan sejawat merupakan antara faktor utama dalam meningkatkan kualiti dan motivasi dalam kalangan guru dan murid-murid SKPK Alma. Dalam hal ini, pihak sekolah sentiasa memberi galakan dan dorongan sama ada sokongan moral mahupun kewangan kepada guru-guru dalam menganjurkan aktiviti-aktiviti, kajian tindakan dan inovasi dalam pengajaran dan pembelajaran seperti perisian Smart Iqra’. Dapatan ini diringkaskan menerusi jadual di bawah:

Jadual 6: *Faktor Komitmen Sekolah*

Bil	Peserta kajian	Komitmen Sekolah
1	PK 1	/
2	PK 2	
3	PK 3	
4	PK 4	/
5	PK 5	
6	PK 6	/
7	PK 7	/

Keseluruhan dapatan kajian ini diringkaskan dalam jadual di bawah.

Jadual 7: *Faktor-Faktor yang Mempengaruhi Penguasaan Pembelajaran Al-Quran*

Bil	Peserta kajian	Faktor-Faktor yang Mempengaruhi Penguasaan Pembelajaran al-Quran			
		Kekerapan membaca al-Quran	Pengajaran dan pembelajaran berbantuan Bahan Bantu Mengajar (BBM)	Fasaliti dan suasana pembelajaran	Komitmen dari pihak sekolah
1	PK 1	/			/
2	PK 2	/	/		
3	PK 3		/	/	
4	PK 4	/	/		/
5	PK 5		/		/
6	PK 6		/		/
7	PK 7	/	/	/	

PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN

Secara keseluruhannya, dapatan kajian menunjukkan antara faktor-faktor yang mempengaruhi penguasaan al-Quran adalah, kekerapan membaca al-Quran. Hal ini juga bertepatan dengan kajian Zaharah Bahari (2007) mendapati terdapat hubungan yang signifikan antara pengetahuan kelebihan membaca al-Quran dengan kekerapan membaca al-Quran. Selain itu, penggunaan bahan bantu mengajar (BBM) banyak mempengaruhi pencapaian penguasaan al-Quran murid-murid OKUMP. Ini memberi ruang dan peluang kepada murid-murid OKUMP memainkan peranan

aktif dalam pembelajaran mereka kerana mereka boleh mengulangi pembelajaran tersebut sehingga mereka memahaminya (Ab. Halim Tamuri, 2010; Fatimah, 2013; A. Rahman et. al 2010). Pelaksanaan pengajaran al-Quran dalam kalangan murid OKUMP juga akan memberi impak yang lebih positif kerana pembelajaran akan lebih berkesan apabila ianya melibatkan sebanyak mungkin pancaindera bersama kekerapan penggunaan BBM (Leandro Luque, 2018; Fatimah & Ab. Halim 2010; Ikhsan & Norila, 2005). Kemudahan fasiliti dan suasana pembelajaran juga mempengaruhi keselesaan murid-murid SKPK Alma dalam proses pembelajaran al-Quran. Ini kerana menurut Ramsden (1991), Rowley (1996) dan Stringer & Irwing (1998) bahawa wujudnya hubungan antara perkhidmatan fasiliti dengan keberkesanan pengajaran dan pembelajaran. Disamping itu sokongan serta komitmen daripada pihak sekolah juga mempengaruhi proses pembelajaran al-Quran dapat berjalan dengan lancar. Dapatan awalan ini berupaya untuk dijadikan sandaran dalam pembinaan model pengajaran dan pembelajaran al-Quran OKUMP yang lebih holistik dan berkesan.

RUJUKAN

- Ab. Halim Tamuri, K. A. (2010). *Kaedah Pengajaran dan Pembelajaran Pendidikan Islam. Kaedah Pengajaran Konvensional dan Inovasi* (p. 69). Kuala Lumpur: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Abdullah, M. (2010). *Pengajian al-Quran dalam Kalangan Warga Cacat penglihatan di Malaysia*. al-Bayan : Jurnal al-Quran & al-Hadith, 21-34.
- Ahmad, M. Y. (2005). *Konsep Pendidikan Islam dan Kepentingannya*. Pahang: PTS Professional.
- Aris, B. (2001). *Pembangunan Perisian Multimedia: Satu Pendekatan Sistemik*. Kuala Lumpur: Venton Publishing.
- Awang, H. B. (2010). *Isu dan Cabaran Guru dalam Pendidikan Quran Pelajar Bermasalah Penglihatan*. Seminar Pendidikan Guru Peringkat Antarabangsa kali ke 4 (UPI & UPSI) (p. 72). Bandung, Indonesia: UPSI.
- Creswell, J. W. (2005). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. New Jersey: Person Publication.
- fatimah, S. (2013). *Penggunaan Multimedia Dalam Pengajaran Bahasa Arab*. Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Frey, A. F. (1998). *Interviewing: The art of science*. California: Sage Publications.
- G.S., R. (1991). *Pembelajaran Berbantuan Komputer*. Kuala Lumpur : Penerbit Fajar Bakti.
- Gay, L. M. (2006). *Educational research: Competencies for analysis and application*. New York: Prentice Hall.
- Ikhsan, O. &. (2005). *Kurikulum & Pengajaran Sekolah Rendah, Aspek-aspek yang Berkaitan*. Tanjung Malim: Quantum Books.
- Ismail, M. (1995). *"Kemahiran Membaca al-Qur'an di Kalangan Pelajar Tingkatan Satu: Satu Kajian Kes*. Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Jemali, M. (2008). *Amalan pengajaran dan pembelajaran tilawah al-Quran Sekolah-Sekolah Menengah*. Kuala Lumpur: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Merriem, S. (1998). *Qualitative Research & Case Study Application in Education*. San Francisco: Jossey.
- Mohd, S. (2006). *"Keupayaan Bacaan al-Quran di kalangan pelajar tingkatan empat: Kajian di beberapa buah sekolah menengah terpilih di negeri Terengganu"*. Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Mukhtar, A. E. (2007). *Pembelajaran Muttimedia Dalam Pembelajaran Kanak-Kanak*. Keterangan: Seminar Kebangsaan JPPG 2007: Teknologi Dalam Pendidikan (p. 112). Kuala Lumpur: Universiti Tun Hussein Onn .
- Noh, M. A. (2008). *Hubungan antara amalan pengajaran guru dan pencapaian tilawah al-Quran pelajar tingkatan dua di Malaysia*. Kuala Lumpur: Universiti Putra Malaysia.

- Noordin, N. (2007). , *“Pendidikan Islam di kalangan kanak-kanak cacat penglihatan: Kajian di Sek Ren Pendidikan Khas St Nicholas, Pulau Pinang.* Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Norshidah Mohd Salleh, K. A. (2004). *Strategi Pengajaran al-Quran di kalangan Murid Bermasalah Penglihatan.* Seminar Kebangsaan Pendidikan Khas Kejayaan Kanak-kanak Berkeperluan Khas (p. 12). Kuala Lumpur: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Norshidah Mohd Salleh, K. A. (2004). *Strategi Pengajaran al-Quran di kalangan Murid Bermasalah Penglihatan.* Seminar Kebangsaan Pendidikan Khas Kejayaan Kanak-Kanak Berkeperluan Khas, (p. 12). Bangi : UKM.
- Nur Aisyah, M. N. (2012). *Persepsi pelajar terhadap aplikasi perisian multimedia dalam pembelajaran komsas bahasa melayu tingkatan 1.* Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu , 1-16.
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative Evaluation and Research Methods.* Newbury Park: Sage Publications.
- Piaw, C. Y. (2011). *Kaedah Penyelidikan.* McGrawHill.
- Rahman, A. A. (2006). *Pengajaran Dan Pembelajaran Tilawah al-Qur’an Menerusi Tulisan Braille Di Sebuah Sekolah.* Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Rahman, R. b. (2010). *Pengajian al-Qur’an dalam kalangan ahli Persatuan Orang-Orang Cacat Penglihatan Islam Malaysia (PERTIS) di Kuala Lumpur & Kuala Terengganu.* Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Razali, M. (2013). *Peranan Teknologi Dalam Mendorong Masyarakat Untuk Minat Berinteraksi Dan Menghayati al-Qur’an.* Seminar Memperkasakan Pengajian Ilmu al-Qur’an (p. 94). Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Shahabudin Hashim, D. R. (2003). Shahabudin Hashim, Dr. Rohizani Yaakub, *Pedagogi, Strategi Dan Teknik Mengajar Dengan Berkesan.* Kuala Lumpur: PTS Publication & Distributor Sdn.Bhd.
- Shamsudin, f. B. (2011). *Tahap Pencapaian Murid-Murid Tahun Enam Dalam Modul Khatam Al-Quran J-Qaf.* Kuala Lumpur: Open University.
- Surul Shahbudin, H. M. (2015). *Bentuk-Bentuk Kesalahan Baacaan Al-Quran Pelajar di Sebuah IPTA.* The Online Journal of Islamic Education, 1-9.
- Syed Ahmad Tarmizi Syed Omar, K. A. (2014). *Tahfiz al-Quran: Sejarah dan Perkembangan.* Jurnal Penyelidikan Dedikasi.
- Tamuri, S. F. (2010). *Persepsi Guru Terhadap Penggunaan Bahan Bantu Mengajar Berasaskan Teknologi Multimedia Dalam Pengajaran j-QAF.* Journal of Islamic and Arabic Education, 91.
- Yaacob, M. A. (2011). *Persepsi Pelajar Terhadap Program Membudayakan al-Quran Dalam Meningkatkan Tahap Keupayaan Pembacaan Al-Quran Mengikut Hukum Tajwid.* (p. 25). Kuala Lumpur: Universiti Teknologi Malaysia.
- Yaacob, R. (2004). *Al-Quran Braille, Kaedah Penerbitan dan Sumbangan Kepada Golongan Cacat Penglihatan: Kajian di Persatuan Orang-orang Cacat Penglihatan Islam Malaysia (PERTIS).* Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Yaakub, A. A. (2011). *Tahap Pembacaan Al-Quran Dalam Kalangan Pelajar di UITM Terengganu.* Asean Journal of Teaching & Learning in Higher Education , 83-100.
- Yusoff, M. (2001). *Penyelidikan Kualitatif.* Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Zakaria, H. B. (2012). *Penguasaan Bacaan Hukum Nun sakinah Dalam Tilawah Al-Quran Pelajar-Pelajar Bermasalah Penglihatan di Malaysia.* International Conference On research in Islamic And Arabic Language Education.
- Zikmund, W. G. (1991). *Research Methods.* Philadelphia: The Dryden Press, 1991.